

Василь Борис
магістр, студент групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Boris Vasily
master, student group ПФМ -51
Ternopil Ivan Pului National Technical University,
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Кудлак Віталій**,
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Scientific supervisor: **Vitaliy Kudlak**
Associate Professor of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Pului National Technical University,
Ternopil, Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕНЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

FEATURES OF FINANCING OF CAPITAL INVESTMENTS OF DOMESTIC ENTERPRISES

Досліджуючи особливості фінансування капітальних вкладень, насамперед необхідно дати визначення цій категорії. Капітальні вкладення - це витрати на створення нових, реконструкцію і технічне переозброєння діючих основних засобів.

У господарській практиці розрізняють технологічну і відтворювальну структуру капітальних вкладень. Технологічна структура капітальних вкладень відображає співвідношення таких затрат:

- будівельні роботи, монтаж устаткування;
- придбання устаткування, яке вимагає монтажу, придбання інструменту, інвентаря;
- проектні роботи;
- інші затрати.

Першочергове значення для підвищення ефективності виробництва має покращення технологічної структури капітальних вкладень, розподіл їх між основними складовими частинами. Прогресивність технологічної структури визначається збільшенням у складі капітальних вкладень питомої ваги затрат на придбання активної частини основних виробничих фондів.

Відтворювальна структура капітальних вкладень включає в себе такі напрями:

- нове будівництво;
- розширення, реконструкція і технічне переоснащення діючих підприємств.

На нашу думку, в останні роки зростає питома вага власних коштів підприємств у загальному обсязі фінансування капітальних вкладень.

Важливим джерелом фінансування капітальних вкладень стає прибуток від основної діяльності, що являє собою частину чистого доходу, яка залишається в розпорядженні підприємства й організації. Використання прибутку для цієї мети створює залежність капітального будівництва на діючих підприємствах від їхньої основної діяльності, оскільки своєчасне і повне фінансування таких вкладень обумовлено виконанням плану прибутку.

На підприємстві основними джерелами фінансування є: прибуток, який залишається в розпорядженні підприємства; амортизаційні відрахування; кошти, отримані від випуску і продажу акцій; кредити комерційних банків; джерела вищестоящих організацій; кошти

іноземних інвесторів тощо. Але головними джерелами фінансування капітальних вкладень на підприємстві є прибуток та амортизаційні відрахування [37, с. 81].

Останнім часом у сфері фінансування капітальних вкладень відбулися істотні зміни. Насамперед змінилося співвідношення між централізованими і децентралізованими джерелами фінансування капітальних вкладень: частка централізованих різко зменшилася, а частка децентралізованих збільшилася. Це закономірне явище, оскільки у всіх країнах з розвинутою ринковою економікою у фінансуванні капітальних вкладень переважають приватні інвестиції, а не державні.

Змінюється і структура джерел фінансування капітальних вкладень. Спостерігається тенденція збільшення частки амортизаційних відрахувань, що в свою чергу пов'язано з кількаразовою переоцінкою основних виробничих фондів, а також з можливістю здійснення прискореної амортизації. Тут доречно відзначити, що в розвинутих країнах частка амортизаційних відрахувань у фінансуванні капітальних вкладень у корпораціях досягає 70-85%.

У багатьох країнах світу проводиться практика щодо надання значних пільг по оподатковуванню, якщо фірми свій прибуток направляють на розвиток виробництва. Ця пільга надається підприємствам за умови повного використання ними сум нарахованого зносу (амортизації) на останню звітну дату, але ця пільга не повинна зменшувати фактичну суму податку на прибуток, нараховану без обліку пільг, більш ніж на 50%. Ми вважаємо, що таку практику доцільно застосувати і у вітчизняних умовах, що дозволить покращити ситуацію із зношеністю основних фондів на підприємствах нашої країни [34, с. 145].

У підсумку слід зазначити, що найприйнятнішим для підприємства є комплексний підхід до вибору джерел фінансування капітальних вкладень.

Не слід забувати, що порушення оптимального співвідношення між власними і залученими джерелами фінансування капітальних вкладень може призвести до погіршення фінансового стану підприємства. На нашу думку, керівництво підприємства повинно визначити граничний розмір капітальних витрат виходячи з розміру та питомої ваги кожного джерела фінансування, які можна залучити для здійснення капітальних вкладень.

Перелік використаних джерел:

1. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. / О. С. Федонін, І. М. Репіна, О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2003. – 316 с.
2. Фінансовий аналіз: Навчальний посіб. / Г. В. Митрофанов, Г. О. Кравченко, Н. С. Барабаш та ін.; За ред. проф. Г.В. Митрофанова. – К.: Київ нац. торг.-екон. ун-т.: 2002, - 301 с.